

**Ticarette taşışın meni ve ihracatın murakabesi ve korunması hakkındaki
1705 numaralı kanuna ek kanun**

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 15 / VI / 1936 - Sayı : 3330)

No.
3018

Kabul tarihi
9 - VI - 1936

BİRİNCİ MADDE — İhracat ticaretile meşgul olmak isteyen tacirler İktisad vekâletinden ruhsatname almağa mecburdurlar. Bu ruhsatnameler üç sene müddetle muteber olup müddet bitince yenilenmeleri lâzımdır.

İktisad vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile bazı mıntakalarda ihracat maddelerinden bazıları bu hükümden istisna edilebilir.

İKİNCİ MADDE — Ruhsatname almak için :

A - Ticaret kanununun 4 ncü maddesi mucibince ticaret yapabilmek ehliyetini haiz bulunmak ;

B - Türk ceza kanununun 3 ncü babının birinci, ikinci ve üçüncü, altıncı babının birinci, üçüncü ve beşinci ve onuncu babının birinci ve dördüncü fasılları ve adı geçen kanunun 503, 504 ve 505 ncü maddelerile ticaret kanununun 64 ncü ve 1705 numaralı kanunun hükümlerine göre mahkûm edilmemiş olmak ;

C - İhraç edeceği mallar ve ihracın icab ettireceği muamele hakkında vukuf sahibi olduğu veya vukuf sahibi şerik veya müstahdemi bulunduğu mensub olduğu ticaret odasınınca tasdik edilmiş bulunmak ;

D - Hileli veya taksirathı olarak iflâs etmemiş veya konkordato yapmamış olmak şarttır (Âdi iflâsta itibarı yerine gelenler bu kayiddен müstesnadır).

Ruhsatname almak isteyen hükmi şahıslarda, idare meclisi reis ve azalarile bunları imzalarile ilzam edenlerin (B) ve (D) bendlerinde yazılı şartları haiz bulunmaları lâzımdır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Ruhsatname almak isteyenler, hangi malların ihracile meşgul olacaklarını İktisad vekâletine verecekleri istida ile bildirirler. İkinci maddede yazılı şartları haiz bulduklarına dair icab eden vesikaları da bu istidaya raptederler.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Verilecek ruhsatnamede tacirin hangi malların ihracile meşgul olacağı gösterilir.

İhracat tacirleri, ruhsatnamelerinde yazılı olmayan malların ihraç ticaretini yapamazlar.

Ruhsatnamelerde yazılı olanlardan başka mal ihraç etmek isteyen tacirler ellerindeki ruhsatnamelere bu malların da ilâvesini talep edebilirler.

BEŞİNCİ MADDE — Ruhsatname alan tacirler, firmalarının yazılı olduğu bütün ticarî kâğıdlarına ruhsatname numarasını koymağa mecburdurlar.

ALTINCI MADDE — Birinci maddenin son fıkrasında yazılı istisnaî hükümler mahfuz kalmak üzere, ruhsatname göstermeyen tüccarların malları gümrüklerden memleket dışına çıkarılmaz.

YEDİNCİ MADDE — Hükûmet, lüzum gördüğü mıntakalarda muayyen malların ihracile meşgul ruhsatnameli tacirlerin birlikler kurmalarını emredebilir.

Her ruhsatnameli tacir, mıntakasındaki birliğe aza olabilir.

Bu birliklerin teşkilât ve idare tarzlarıyla murakabe usullerini gösteren statüler, alâkahların mütalesi alındıktan sonra İktisad vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Statülerde azaların birlikten çıkarılmasını icab ettiren sebebler de gösterilir.

Birliğe girmeyen tacirler, birliğin iştiğal mevzuu olan malları ihraç edemezler.

SEKİZİNCİ MADDE — 1705 numaralı kanunla bu kanuna göre çıkarılmış nizamname ve alınmış kararlara teknik bakımdan aykırı fiillerden, ayrıca ceza tehdidi altına alınmamış bulunanları işleyenler hakkında sulh mahkemelerince yirmi liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

DOKUZUNCU MADDE — 8 nei maddede yazılı kabahatleri işlemeyi vahud dahil veya hariçteki tahhüdlerini fena niyetle yerine getirmemeyi itiyad etmiş olan tacirler hakkında 1705 numaralı kanunun ceza hükümleri tatbik olunur.

Ruhsatname müddeti içinde yukarıdaki fıkrada yazılı kabahatlerin üç defa işlenmesi veya taahhüdlerin aynı müddet içinde üç defa yerine getirilmemesi itiyad sayılır.

ONUNCU MADDE — 9 neu maddeye göre cezalandırılan veya bu kanunun ikinci maddesindeki vasıfların tamamını veya bir kısmını kaybedenlerin ruhsatnameleri geri alınır.

ON BİRİNCİ MADDE — Makbul bir sebep olmaksızın ihraç mallarının kıymetlerini iç ve dış pazarlarında düşürmek ve artırmak suretile normal piyasa fiyatlarına tesir yapanlar 1705 numaralı kanunun 6 ve 7 nei maddelerine göre cezalandırılırlar.

Bu maddenin tatbikini icab ettiren şartların mevcut olduğuna o yerin en büyük mülkiye âmirinin veya tevkil edeceği idare şubeleri âmirlerinden bir zatin reisliği altında İktisad vekâletinin memur edeceği bir zat ile ticaret odaları ve bulunmayan yerlerde belediye daimî encümenlerince kendi azaları arasından seçilecek bir zatten mürekkebe heyet tarafından karar verilir. Bu karar üzerine Cümhuriyet müddeiumuniliğince takib yapılır.

ON İKİNCİ MADDE — 1705 numaralı kanunla bu kanunda yazılı suçların duruşmalarında mahkeme İktisad vekilliği tarafından memur edilecek mütehasısın mütalesasını dinler.

8 nei maddede yazılı cezanın tertibinde bu madde hükmü tatbik olunmaz.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — İkinci maddenin B bendinde yazılı suçlardan dolayı veya 9 neu maddeye göre mahkûm edilen tacirler hakkındaki hükümler katileştikten sonra bunların birer sureti Cümhuriyet müddeiumuniliklerince doğrudan doğruya İktisad vekâletine gönderilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Hükmî şahısların 1705 numaralı kanunla bu kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı cezaî takibler, bunların alâkah mümessillerile imza salâhiyetini haiz memurları hakkında icra edilir.

Mümessil ve memurların bu hareketleri baskalarına menfaat temin etmek veya mensub oldukları hükmî şahıslara zarar vermek maksadile yapılmış işe tertib edilecek ceza bir misline kadar artırılabilir.

ON BEŞİNCİ MADDE — 1705 numaralı kanun ile işbu kanun hükümleri dahilinde yapılacak nizamnamelerle tayin edilen murakabe masrafı İktisad vekâleti bütçesinde temin edilir.

ON ALTINCI MADDE — İhracat ticaretinin murakabesinde kullanılacak me-

murların en az lise veya bu derecedeki ticaret mektebi mezunlarından olması ve İktisad vekâletince açılacak ihtisas kurslarından ehliyetname almış bulunmaları şarttır.

MUVAKKAT MADDE :

A - 1 kânunusani 1936 tarihinden önce ihracat taciri olarak teessüs etmiş olup ta bu kanunun neşri tarihine kadar ihracat ticaretile meşgul oldukları kayıtlı buldukları ticaret odalarınca tasdik edilenler bu kanunun neşrinden itibaren altı ay içinde İktisad vekâletine müracaat ederlerse ikinci maddede yazılı vasıf ve şartlar aranmaksızın kendilerine ruhsatname verilir.

B - Bu kanunun istilzam ettiği masraflar 1936 malî yılı İktisad vekâleti bütçesinin 752 nci Türkofis ve haricî ticaret mümessillikleri teşkilât ve masarifi umumiyesi fashından verilir.

ON YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun 5 ve 16 ncı maddeleri kanunun neşrinden altı ay sonra ve diğer maddeleri neşri tarihinden muteberdir.

ON SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

11 haziran 1936

<i>Cumhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	.	10 - VI - 1936 ve 1/525
<i>Bu kanunun neşir ve ulânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - VI - 1936 ve 4/514
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa 10 146 12 78,129,141:148